

Årsredovisning 2023

Uppföljning helår

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2023

Status: Påbörjad *Rapportperiod: 2023-12-31* *Organisation: Kommunstyrelsen*

Innehåll

KOMMUNGEMENSAMMA UTVECKLINGSMÅL	3
Målområde 1: När vi säger "tillsammans" menar vi det	3
Delmål.....	4
Analys och slutsats – delmål 1.....	4
Analys och slutsats – delmål 2.....	6
Målområde 2: Vi växer med ansvar.....	7
Delmål.....	8
Analys och slutsats – delmål 1.....	8
Analys och slutsats – delmål 2.....	9
Målområde 3: Det vi erbjuder lockar.....	10
Delmål.....	11
Analys och slutsats.....	11
SAMMANFATTNING	13
ÖVERSIKT AV VERKSAMHETENS UTVECKLING.....	14
Verksamhetsfakta.....	14
Viktiga förhållanden.....	14
Händelser av väsentlig betydelse	16
Övriga händelser under året	17
Förväntad utveckling.....	19
MÅLUPPFÖLJNING.....	21
Uppföljning Grunduppdrag.....	21
Övergripande mål - Verksamhet	21
Övergripande mål - Medarbetare.....	25
Övergripande mål - Ekonomi	26
Samlad bedömning av måloffyllelse för de tre övergripande målen.....	28
VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER	29
Riskhantering.....	29
Internkontrollplan	29
Nämndens/styrelsens egna risker.....	29
Gemensamma processer.....	30
Betydande tvister	31
EKONOMISK UPPFÖLJNING	32
Driftredovisning.....	32
Åtgärder vid avvikelser.....	33
Investeringsredovisning.....	34
Sammanfattande analys	34
REDOVISNING AV SÄRSKILDA UPPDRAG	37
Redovisning av särskilda uppdrag innevarande år.....	37
Redovisning av särskilda uppdrag före 2023.....	39

KOMMUNGEMENSAMMA UTVECKLINGSMÅL

Målområde 1: När vi säger "tillsammans" menar vi det

utvecklingsmål 1

NÄR VI SÄGER 'TILLSAMMANS' MENAR VI DET

hit vill vi:

Köpings kommun har en levande demokrati där delaktighet och kommunikation bygger tillit

mål

Vi erbjuder möjligheter att påverka och vara delaktig i utformningen av samhället

mål

Tillsammans skapar vi förutsättningar för en förbättrad och jämlik folkhälsa

AGENDA 2030

AGENDA 2030
FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Genom våra val och handlingar påverkar vi världen, därför har vi kopplat utvecklingsmålen till de globala målen i Agenda 2030.

Hos oss är du alltid välkommen. Vi tycker att mångfald berikar. Alla behövs för att med sina unika kvalitéer bidra till vår utveckling.

Vi är en öppen, jämställd och solidarisk kommun där alla tar ansvar för en bra integration och ett minskat utanförskap. Våra invånare ska känna sig inkluderade i alla delar i samhället. På så sätt arbetar vi också tillsammans för en jämlik och jämställd folkhälsa.

Genom delaktighet ökar vi förtroendet för kommunen. Hos oss har kommunens invånare inflytande och deras åsikter är högt värderade och tas tillvara. Kommunens aktiva demokratiarbete leder till att våra invånare förstår hur de kan påverka och hur beslut fattas.

Dialog och offensiv kommunikation är viktiga redskap för kunskapsutbyte och förståelse och används aktivt i alla verksamheter.

Delmål

Delmål	Bedömning	Trend
1. Vi erbjuder möjligheter att påverka och vara delaktig i utformningen av samhället		→
2. Tillsammans skapar vi förutsättningar för en förbättrad och jämlik folkhälsa		↗

Delmål 1 - Vi erbjuder möjligheter att påverka och vara delaktig i utformningen av samhället

Indikator för utvecklingsmål	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning	Trend
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter	23%	19%	15%		↘
Kommunens information kring större förändringar	51%	52%	41%		↘
Kommunen informerar bra vid samhällsstörningar, andel (%)	75%	74%	74%		→
Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel(%)	50%	53%	40%		↘
Beslut som fattas i kommunen upplevs vara transparenta, andel (%)	28%	18%	15%		↘
Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	38%	40%	29%		↘
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra	71%	70%	64%		↘
Möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra	33%	28%	23%		↘

Analys och slutsats – delmål 1

Årets arbete som bidrag till måluppfyllelsen

För att uppnå utvecklingsmålet intentioner har arbetet med delaktighet- och demokratifrågorna fortsatt under året genom pågående aktiviteter och insatser.

Inför 2023 året byttes de tidigare vägledande indikatorerna ut mot nya från den nya medborgarundersökningen. Resultat för de nya indikatorerna finns från 2021 och med 2023 års utfall finns tillräcklig information för att mätetalen ska kunna följa delmålet framgång.

Tidigare visade de nya indikatorerna att kommunen ligger på en jämförbar nivå med andra kommuner. I årets mätning har flertalet indikatorer ett lägre utfall vilket gör att Köping på nästan samtliga indikatorer ligger i det nedre skiktet i jämförelse med andra kommuner. Bland de indikatorer som har minskat mest från föregående år är ”Kommunens information kring större

förändringar fungerar bra”, ”Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa” samt ”Förtroende för kommunens politiker”.

Under perioden har arbetet fokuserat på färdigställande av förstudie om e-förslag som ska ersätta medborgarförslagen och därmed synliggöra och digitalisera medborgarnas påverkansmöjlighet. Även arbetet med våra processer för högre kvalitet i beslutsunderlag, en likvärdig nämndadministration och tydligare kallelser och protokoll har bidragit till målet. Under perioden har vi påbörjat en intern utbildningsinsats i demokratins tecken där vi har erbjudit kommunens nya förtroendevalda gemensamma utbildningspaket och fördjupningar för att få en gemensam grund inför mandatperioden. Vi har även tydliggjort gemensamma rutiner via intranätet och tillgängliggjort instruktionsfilmer samt påbörjat besök hos förvaltningar för att ge en gemensam grund i den offentliga värdegrunden. Tanken är att som steg två externt informera om hur kommunen fungerar för att skapa förståelse och intresse för den politiska processen och hur besluten fattas.

För att påverka indikatorerna i rätt riktning behöver vi fokusera ännu mer på förtroendet för kommunen, politiken och dess anställda med proaktiv kommunikation, transparens i beslutsprocessen och skapa möjligheter för en tillgänglig och aktiv medborgardialog. Delaktighet och möjlighet att påverka är viktigt för en levande demokrati och för människors välmående.

Under 2023 har ett antal tidigare aktiviteter stoppats, då de är beroende på att vi får till stånd en digital lösning för medborgardialog. Ett digitalt dialogverktyg där verksamheterna har möjlighet att ställa snabba frågor och fånga upp invånarnas synpunkter på ett smidigt sätt är avgörande för att kunna göra medborgardialogen tillgänglig och effektiv.

Även om flertalet aktiviteter är påbörjade och vi kan se att våra aktiviteter ger resultat och positiv feedback så kan vi utifrån de vägledande indikatorerna dra slutsatsen att vi behöver jobba ännu mer tillsammans för att uppnå delmålet.

Delmål 2 - Tillsammans skapar vi förutsättningar för en förbättrad och jämlik folkhälsa

Indikator för utvecklingsmål	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning	Trend
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	66%	70%	65%			↘
Andel unga som mår bra eller mycket bra*	66,7%			67,0%		→
Andel unga med god psykisk hälsa*	42,8%			35,9%		↘
Andel unga som är ganska eller väldigt stressade*	37,8%			40,7%		↗
Andel unga som lever upp till rekommendationen om fysisk aktivitet*	42,3%			34,6%		↗
Andel unga som äter frukost dagligen*	45,0%			39,0%		↘

Andel unga som lider av kraftig övervikt*	3,7%			3,9%		↗
Andel unga som lider av övervikt*	16,7%			16,1%		↘
Andel unga som sover mindre än 7 timmar per natt*	30,7%			42,7%		→
Andel unga som druckit alkohol minst en gång i månaden*	24,0%			18,4%		↘
Andel unga som någon gång använt narkotika*	9,8%			7,1%		↘
Andel unga som röker dagligen*	3,2%			4,9%		↗

*Indikatorerna hämtas från undersökningen Liv och hälsa ung som genomförs vart tredje år.

Analys och slutsats – delmål 2

Årets arbete som bidrag till måluppfyllelsen

Indikatorerna för delår 2023 hämtade från Liv och hälsa ung och Liv och hälsa vuxen visar både på framgång och tillbakagång gällande måluppfyllelsen. Andel innevånare som mår bra är oförändrat från förra mätningen. Fler unga lever upp till rekommendationerna om fysisk aktivitet och antalet som lider av övervikt har minskat. Både användandet av alkohol och narkotika har minskat men tyvärr finns det en ökning av rökning bland de unga i Köping kommun. Indikatorerna visar att de ungas psykiska hälsa har minskat, framförallt flickor mår sämre psykiskt. Andelen unga som äter frukost har också minskat.

I huvudsak har gruppens arbete under första delen av året bestått av strategiska diskussioner hur vi skapar förutsättningar för en förbättrad och jämlik folkhälsa med befintliga resurser. Hur strategiskt arbete kan ge synergieffekter som bidrar till en förbättrad och jämlik folkhälsa har varit ett återkommande tema.

Gruppen har genomfört en träff med Region Västmanlands Folkhälsoenhet där samarbete diskuterats och planerats. Planerade insatser i samarbete med folkhälsoenheten är bland annat utbildningsinsats gällande Folkhälsa till kommunens politiker, presentation med en fördjupning av resultat Liv och hälsa ung samt stöd i suicidprevention genom en utbildningsinsats till kommuninnevånare.

Arbetsgruppen har undersökt möjlighet att följa upp barn och ungas hälsa på generell nivå i tätare intervaller än Liv och hälsa ung genom de hälsosamtal elevhälsan genomför. Gruppen har också påbörjat arbetet med att utveckla det generella föräldraskapsstödet och där också tittat på en digital variant. Medel har rekviderats från myndighet för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFOF som kan bidra till utveckling av föräldraskapsstöd.

Samtliga av 2023 års aktiviteter har påbörjats. Hälsofrämjande måltider fortsätter den positiva utvecklingen. Kraftsamling kring resultatet från Liv och hälsa Ung finns en tydlig plan för det fortsatta arbetet som sker under hösten 2023. Arbetet med Framtagande av styrdokument för folkhälsofrågor kommer att inledas med den planerade kommundialog den 15 september där

Köpings kommun tar emot Region Västmanland och Länsstyrelsen i Västmanlands län för att se över samarbete i social hållbarhet och folkhälsa. Fastställa och implementera ANDTS-handlingsplan har tyvärr inte kommit så långt då folkhälsostregetjänsten är vakant. Dans för hälsa har fallit väl ut och kommer under hösten 2023 kunna erbjuda fler att delta. Implementering av länsgemensam överenskommelse för barn och ungas hälsa har följt sin planering.

Möjligheterna att nå målet 2027 anses vara goda då målets formulering är att öka förutsättningarna till en förbättrad och jämlik folkhälsa. Mycket arbete görs för att öka förutsättningarna för en förbättrad och jämlik folkhälsa men det arbetet är ett arbete som troligtvis måste fortgå då det finns flera och stora utmaningar vad det gäller folkhälsa i allmänhet och att den därtill ska vara jämlik.

Målområde 2: Vi växer med ansvar

utvecklingsmål 2

VI VÄXER MED ANSVAR

hit vill vi:

Köping är en hållbar, trygg och inspirerande kommun som ger förutsättningar för livskvalitet

AGENDA 2030

mål
Vi skapar förutsättningar för fler bostäder och arbetar för en trygg och attraktiv livsmiljö

mål
Vi arbetar aktivt för en hållbar miljö och minskad klimatpåverkan

Kommunen vill växa. Och vi växer med ansvar.

Vi skapar attraktiva, trygga och inspirerande boendemiljöer där våra invånare trivs och mår bra. Där det finns förutsättningar för en meningsfull fritid och där den stadsnära naturen och parkerna bidrar till livskvalitet. När kommunen växer skapas nya möjligheter till ekonomisk tillväxt. Här utvecklas hela kommunen tillsammans.

Hos oss tar alla verksamheter ansvar för att minska vår miljöpåverkan. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. I vår stadsutveckling tar vi hänsyn till grönområden, biologisk mångfald och vattenresurser och ser till att skapa möjlighet för hållbara transporter såsom gång och cykel.

Delmål

Delmål	Bedömning	Trend
1. Vi skapar förutsättningar för fler bostäder och arbetar för en trygg och attraktiv livsmiljö		→
2. Vi arbetar aktivt för en hållbar miljö och minskad klimat-påverkan		→

Delmål 1 – Vi skapar förutsättningar för fler bostäder och arbetar för en trygg och attraktiv livsmiljö

Indikator för utvecklingsmål	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning	Trend
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	65%	60%	64%		↗
Oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld, andel (%)	62,6%	63,2%	62,9%		↘
Oro för att drabbas av inbrott i hemmet, andel (%)	68,3%	68,3%	65,0%		↘
Bostäder totalt, antal/1000 inv	509	509			-

Analys och slutsats – delmål 1

Årets arbete som bidrag till måluppfyllelsen

Visionsarbetet för fokusområdet Inre hamnen pågår och har presenterats för kommunstyrelsen arbetsutskott under våren 2023. Utifrån de statusutredningar som genomförts har en grov budget för akuta åtgärder tagits fram. Flera av de åtgärder och aktiviteter som genomförts under 2023 har kopplingar till fokusområdet Inre hamnen.

Trygghetsarbetet inom Köpings kommun fortlöper bland annat genom insamling av trygghetsdata i systemet Embrace som är en del av ”Handlingsplan Köpings kommuns samverkan i brott- och trygghetsskapande arbete 2022”. Arbetet löper på i ordinarie verksamhet där aktiviteter och handlingsplaner är under framtagande utifrån rådande förhållande. Åtgärder som har genomförts är exempelvis röjning och ökad närvaro i småbåtshamnen, vilket givit resultat. Bedömningen är att fler åtgärder kommer krävas.

Aktiviteten Åstråket har på grund av brist på budgeterade medel begränsats till åtgärder inom sträckan Järnvägsgatan-Nygatan där bryggor och promenadstråk renoverats samt träd som utgjort en risk tagits ner.

Köpings kommun har erhållit delfinansiering i form av LONA-bidrag (Lokala Naturvårdsprojekt) för att öka säkerhets, tryggheten och rörelsen längs gångstråket söder om järnvägen från stationsområdet och drygt 1200 meter österut. Arbetet är nu genomfört och det som återstår är rapportering av genomförda åtgärder. Köpings kommun har även erhållit delfinansiering i form av LONA-bidrag för att anlägga en våtmark med tillhörande promenadstig i Sömsta och i dagsläget pågår grov projektering.

Under 2023 har ett utvecklingsarbete kring samhällsbyggnadsprocessen skett. Syftet med arbetet är att effektivisera och kvalitetssäkra arbetsmetoderna så att bättre resultat uppnås och flera projekt kan hållas igång samtidigt, vilket torde kunna ha en positiv inverkan på utvecklingsmålet. Intervjuer har skett med berörda parter om processen och PM om samhällsbyggnadsprocessen är under framtagande. Under året har en workshop genomförts mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och VME för att diskutera resultatet och påbörja implementeringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Arbetet inom utvecklingsmålet är långsiktigt och vi tar i första hand sikte på 2027, men i förlängningen är intentionen ett 15 till 25-årsperspektiv för helheten. Detta då arbetet kommer att kräva en hel del ekonomiska resurser och en långsiktig samverkan mellan kommunens förvaltningar och bolag.

Delmål 2 – Vi arbetar aktivt för en hållbar miljö och minskad klimatpåverkan

Indikator för utvecklingsmål	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning	Trend
Energianvändning per m2 i kommunens lokaler	198.4	195.5			↘
Solcellsanläggningar totalt, antal	354	573			↗
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	33,2%	33,0%	33,0%		→
Andel svenskproducerat livsmedel i kommunens verksamhet	62%	60%	59%		↘
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	310 168				↗
Antal cykelresor	237 897	241 700	182 700		↘

Analys och slutsats – delmål 2

Årets arbete som bidrag till måluppfyllelsen

Under året har ett arbete skett med att ta fram flera strategiska dokument som bidrar till en hållbar miljö och minskad klimatpåverkan. En hållbarhetsrapport har tagits fram som syftar till att belysa hur kommunkoncernens arbete bidrar till en hållbar utveckling samt för att visa på några av de utmaningar vi ser framför oss för att nå en hållbar utveckling. Den påvisar även hur väl kommunkoncernen följer målen inom Agenda 2030. Hållbarhetsrapporten är en viktig grund i hållbarhetsarbetet men har ännu inte antagits politiskt. Under året har en hållbarhetsgrupp tillskapats som framför allt arbetat med framtagandet av rapporten. Gruppen har deltagare från olika förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen.

Energifrågan har också varit central i arbetet under 2023. En energiplan har arbetats fram i syfte att tillskapa en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Energiplanen har beslutats politiskt i kommunfullmäktige 2023-05-08, § 62.

Inom ramen för en grönare kommun har insatsen Köping planterar för planeten genomförts där utdelning av fröer till kommuninvånare i samband med Earth hour 2023 skett. Det har även tagits fram en rutin för nedtagning av träd för ökad samordning av frågorna kring träd tillsammans med kommunens ekolog. Det har även tagits fram en utbildning för politiker om Agenda 2030.

Bedömningen är att aktiviteterna ovan bidrar till ökad måluppfyllelse. Framtagandet av energiplanen bedöms påverka indikatorerna inom energianvändning, solcellsanläggningar och koldioxidutsläpp i en positiv riktning. Hållbarhetsprogrammet bedöms på sikt bidra till ökad måluppfyllelse gällande indikatorerna ekologiska livsmedel, svenskproducerade livsmedel och antal cykelresor. I och med att dokumenten antagits i år eller kommer antas längre fram, krävs det ett aktivt arbete av verksamheterna utifrån styrdokumentet innan effekten syns i indikatorernas värde.

Målområde 3: Det vi erbjuder lockar

utvecklingsmål 3

DET VI ERBJUDER LOCKAR

hit vill vi:

Köping är en kommun där människor och företag vill etablera sig och växa, och där kompetens både finns och skapas

mål

Vi skapar bra förutsättningar för näringslivet genom kompetensutveckling, service och myndighetsutövning

AGENDA 2030

Kommunen vill växa. Och vi växer med ansvar.

Vi skapar attraktiva, trygga och inspirerande boendemiljöer där våra invånare trivs och mår bra. Där det finns förutsättningar för en meningsfull fritid och där den stadsnära naturen och parkerna bidrar till livskvalitet. När kommunen växer skapas nya möjligheter till ekonomisk tillväxt. Här utvecklas hela kommunen tillsammans.

Hos oss tar alla verksamheter ansvar för att minska vår miljöpåverkan. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. I vår stadsutveckling tar vi hänsyn till grönområden, biologisk mångfald och vattenresurser och ser till att skapa möjlighet för hållbara transporter såsom gång och cykel.

Delmål

Delmål	Bedömning	Trend
Vi skapar bra förutsättningar för näringslivet genom kompetensutveckling, service och myndighetsutövning		

Delmål - Vi skapar bra förutsättningar för näringslivet genom kompetensutveckling, service och myndighetsutövning

Indikator för utvecklingsmål	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning	Trend
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	76%	78%			
Nystartade företag, antal/ 1000 inv, 16–64 år	9.7	8.5			
Planreserv verksamhetsmark (antal kvm verksamhetsmark i gamla och nya detaljplaner)*	95 000	88 000	170 000		

*2 Indikatorn "Antal m2 detaljplanerad mark för verksamheter" motsvarar "antal kvm ändamålsenlig byggklar kommunal verksamhetsmark" som även rapporteras inom grunduppdraget.

Analys och slutsats

Årets arbete som bidrag till måluppfyllelsen

Inom målet kan vi se att aktiviteterna gentemot näringslivet har gett effekt på den vägledande indikatorn som gäller företagsklimatet (Företagsklimat enligt ÖJ Totalt NKI). Mätningen visar en ökning från 2020 från 72% till 78 % 2022. Även antal nystartade företag har ökat under perioden med en liten nedgång under 2022.

Ett flertal aktiviteter har genomförts under årets första del för att bidra till en attraktivare kommun för näringslivet. För att Köping ska vara en attraktivare kommun att som företagare verka i har vi börjat erbjuda after-care som ger företagarna stöd de första tre åren för att de ska överleva under den kritiska första tiden. Vi har genomfört informationsinsatser via vykort till samtliga nystartade företag där vi erbjudit personlig kontakt och stöd. Företagsservice, en grupp bestående av olika myndighetspersoner från Köpings kommun, har skapats. Detta med syfte att företagaren ska kunna träffa rätt handläggare vid ett och samma tillfälle som rör sitt specifika ärende. Ett flertal av dessa aktiviteter fokuseras inom grunduppdraget för Näringslivsenheten och HR.

Under 2022 påbörjade vi aktiviteter för att skapa attraktivare torg, förstärkt kultur och relationsskapande. Det här arbetet har fortsatt under 2023 då vi genom samarbete med Ullvigymnasiets byggprogram och det lokala näringslivet har skapat ett populärt vintertorg och sommartorg på Stora Torget i Köping. Torgen har skapat möjligheter för kringaktiviteter för kommunens verksamheter och föreningsliv. Fritidsgården har anordnat aktiviteter på torget, kulturentreprenörer har haft framträdanden och Köping Stars har varit på plats.

Som en satsning på kompetensförsörjningen och för att få fler ungdomar att klara gymnasiet med fullständig examen har projektet jobbcirkus startat upp mellan utbildningsförvaltningen, social- och arbetsmarkandsförvaltningen samt kommunledningsförvaltningen. Målet med projektet är att på sikt minska ungdomars fel- och omval till gymnasiet samt öka kunskapen om framtidens arbetsmarknad. Ekonomiska förutsättningar inför 2024 års drift och igångsättande va jobbcirkus fattades under 2023 gemensamt mellan Social och Arbetsmarknads förvaltningen och Utbildningsförvaltningen. Rekrytering av projektledare för Jobbcirkus genomfördes 2023.

I början av året signerades avtalet till konceptet och en arbetsgrupp har bildat för att skapa en Köpingsmodell. Köpings kommun har ensamrätt till projektet i Västmanland vilket möjliggör att vi på sikt bjuder in länets elever till Jobbcirkusen. Tidsplanen innebär att Jobbcirkus ska startas upp för mottagande av elever hösten 2024.

Flera aktörer önskar delta i projektet. Samarbeten med näringslivet, Region Västmanland, Arbetsmarknadskunskap, Teknikcollage Västra Mälardalen samt Industriföreningen Västra Mälardalen har påbörjats. Flera företag inom Västra Mälardalen är genom Industriföreningen engagerade i Jobbcirkus framtagande.

Utifrån att flertalet aktiviteter har påbörjats och kommit långt under perioden samt att de vägledande indikatorerna visar på en positiv trend bedömer vi att vi är på god väg mot målet och att målet är delvis uppfyllt.

SAMMANFATTNING

Årets budgetprocess har varit och är en utmaning för samtliga verksamheter. Stora effektiviseringskrav och förändrade arbetssätt är en tuff förutsättning för att klara av att utföra välfärdsuppdraget för de vi är till för. Det ekonomiska läget medför behov av att än mer se över sina arbetssätt och processer.

Hotbilden mot Sverige har blivit alltmer komplex och riktar sig mot fundamenten i det svenska samhället. Riksdagen har beslutat om en ny lag (2023:196) om kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Enligt den nya lagen ska kommunerna kartlägga brottsligheten inom sitt geografiska område och ta fram en lägesbild. Med utgångspunkt i lägesbilden ska de upprätta en åtgärdsplan och besluta om vilka åtgärder kommunerna avser att vidta för att förebygga brott.

Projektering samt ansökan om bygglov för etablering av ersättningsmoduler för Nyckelbergsskolan har gjorts under hösten och vintern 2023.

Inom ramen för hamnutvecklingsprojektet har ett intensivt arbete pågått med projektering samt avtalsförhandlingar mellan parter gällande nyproduktion och lägesflytt av lossningsledning för ammoniak till Yara AB.

Periodens föränderliga väder har varit en utmaning. Våren blev en period av extremt torrt väder, dock utan upplevda problem med vattenförsörjning i kommunen. Därefter följde en period med kraftig nederbörd som bland annat resulterade i översvämning av diken, åar och fastigheter.

Sammantaget visar nämndens verksamheter en delvis uppnådd måluppfyllelse för de övergripande målen för verksamhetsperspektivet och medarbetarperspektivet. Bedömning grundar sig bland annat på godkänd nivå valda kvalitetsfaktorer som hållbar kommun med en god bostadsmiljö, att det finns god beredskap för en hög byggtakt samt att stadsmiljön är trygg och trivsamt. Att erbjuda god service och bra bemötande är ett utvecklingsområde. Nämndens samlade bedömning är att ekonomimålet bedöms som ej uppfyllt. Förutom ett prognostiserat underskott visar trenden att nettokostnaderna för verksamheten ökar och Årets resultat minskar.

Sammantaget visar nämndens verksamheter ett underskott på ca 19,8 miljoner kronor. Underskottet beror huvudsakligen på högre kostnader för el, värme, vatten samt ökade kostnader för oplanerat underhåll av våra fastigheter

ÖVERSIKT AV VERKSAMHETENS UTVECKLING

Verksamhetsfakta

Verksamhet	2019	2020	2021	2022	2023
Andel e-fakturor (kommun)	35%	62%	73%	83%	81%
Andel nystartade företag		7,5	9,7	8,5	
Nyttjandegrad investeringar	47%	32%	44%	37%	30%
Markförsäljningar	3	13	24	22	3
Markförvärv/byten	3	2	6	2	5
Preliminär tomtfördelning (reservationer)	27	31	30	47	12
Servitut och nyttjanderätter	2	3	2	1	4
Arrendeåtgärder (exklusive odlingslotter och husvagnsplatser)	6	8	3	3	7
Tomtkö	166	182	199	183	117
Vinterväghållning (Mkr)	6.40	2.82	6.21	6.30	7.29

Ränteläget och höga byggkostnader har medfört markant minskat antal reservationer och försäljningar av småhustomter.

Kostnaden för vinterväghållning varierar mycket över tiden och beror på väderförhållanden. Utfallet har stor påverkan på den tekniska verksamhetens resultat i VME. Budgeten är 5,8 miljoner kronor och 2023 blev utfallet 7,3 miljoner kronor. På grund av den tidiga starten av vintern överskreds budgeten.

Viktiga förhållanden

Kommunens samtliga verksamheter påverkas av stigande priser. Generellt påverkas alla verksamheter negativt, till följd av ökade kostnader för inköp, tjänster och entreprenader. Det ekonomiska läget medför behov av att än mer se över sina arbetssätt och processer.

Kommunledningsförvaltningen

Köpings kommun kan erbjuda flera hälsofrämjande aktiviteter och fler är under uppbyggnad. Men det finns utmaningar, andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd är lägre än på många år och lägre än andra jämförbara kommuner. Även andel invånare med gott psykiskt välbefinnande har minskat. Hälsan är fortfarande ojämlik, fler kvinnor upplever psykisk ohälsa och känner sig i större utsträckning mer otrygga och ensamma än männen. Antalet suicidfall är fler i vår kommun än i riket. Flickor i skolåldern mår sämre psykiskt och är mer stressade, visar en jämförelse av *Liv och hälsa ung 2020* med undersökningen 2023.

Vi behöver få en samlad bild av det folkhälsoarbetet som görs i kommunen. Vi behöver också ett styrdokument för folkhälsofrågorna så vi riktar våra främjande aktiviteter så rätt som möjligt utifrån de behov vi har i kommunen.

Det rådande världsläget och dess effekter på det ekonomiska läget med en hög inflation, stigande räntor och ökade priser på bland annat energi och livsmedel kan även komma påverka folkhälsoutvecklingen negativt – framför allt inom de grupper som har ekonomiska svårigheter. De som redan lever under utsatta förhållanden har fått det ännu tuffare och skillnader i påverkan på livsvillkor och levnadsförhållanden riskerar att öka ojämlikheterna i hälsa ännu mer. Dessa utmaningar behöver vi möta tillsammans vi behöver samverka över förvaltningsgränserna i kommunen men också med andra aktörer som Regionen och näringsliv.

Kompetensförsörjningen fortsätter att vara en utmaning. Förhållandena har inte ändrat sig från föregående år. Utvecklingen på arbetsmarknaden innebär trots arbetslöshet stora svårigheter att få tag i personal. Den arbetskraft som finns att tillgå besitter inte den utbildnings- eller erfarenhetsbakgrund våra roller efterfrågar. Yrken med akademisk utbildningsnivå är fortsatt svårt att rekrytera. Framför allt inom tekniska yrken såsom ingenjörer av olika slag, fastighetskompetens och chefer. Generellt gäller detta inom flertalet yrken inom kommunkoncernens områden. Att inte få in behövda kompetens genererar ökade kostnader då kunskap som måste finnas inom kommunen inte finns och vi får köpa in konsulter.

Säkerhetspolisen beslutade att öka den nationella hotbildsnivån. Det förändrade säkerhetsläget påverkar alla delar och nivåer av samhället, vilket för kommunen medför ett intensifierat arbete med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder.

En negativ trend där gängkriminalitet och grova brott ökar, påverkar samhället med ökat inflöde av narkotika och illegala vapen och skjutningar. En ny lag om kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet gäller från och med juli 2023.

Arbetet utifrån lagen ”Kommuner mot brott” har utvecklats under året och ligger i fas med nu gällande lagstiftning. Handlingsplan skall arbetas fram under kommande år.

Kriget i Ukraina har medfört ett förändrat säkerhetspolitiskt läge. Kriget är en påverkansfaktor med desinformationskampanjer och andra påverkanattacker.

Trycket gällande väpnat angrepp alternativt cyberangrepp har ökat markant under 2023. Det interna arbetet med kontinuitetshantering har intensifierats för samtliga verksamheter utifrån rådande omvärldsläge och faktiska händelser. Informationssäkerhet och IT-drift blir ett än mer prioriterat område utifrån den beskrivna hotbilden och ett nationellt perspektiv.

Mark och fastighet

Under slutet av 2022 märktes en tydlig nedgång i efterfrågan på småhustomter i takt med att styrräntan höjdes, vilket har hållit i sig under hela 2023. Det stora intresset för Västra Sömsta ger dock anledning att tro att återstående tomter i området kommer att kunna säljas relativt fort så snart styrräntan vänder neråt.

BoKlok, som hade markanvisning på rad- och parhustomterna i Västra Sömsta, har valt att inte fullfölja projektet. Flera andra aktörer har visat intresse för marken och vi kommer därför att erbjuda intressenter att lämna intresseanmälan under våren 2024.

I området ”Skogsledens förlängning” finns nu endast en småhustomt kvar. Arbetet med detaljplanen för etapp 2 har inletts så att vi ska kunna erbjuda småhustomter på Ullvi backar även fortsättningsvis.

Efterfrågan på verksamhetsmark är fortsatt hög. Under sommaren såldes en verksamhetstomt på Kramstagatan och en annan reserverades. I januari vann detaljplanen för Ullvi Ångar laga kraft och projekteringen pågår inför byggstart av infrastrukturen i slutet av året. Verksamhetsmarken vid Ullvi Ångar utgör ett efterlängtat komplement till Kramstagatan då alla typer av verksamheter inte passar på den platsen.

Processen med en eventuell etablering av Köping Hydrogen Park AB vid Sjtullen pågår och kommer möjligen landa i ett markanvisningsavtal 2024. Parallellt har samhällsbyggnadsförvaltningen i egenskap av markägare och eventuell framtida granne skrivit fram yttranden angående Köping Hydrogen Parks ansökan om miljötillstånd till Mark- och miljödomstolen.

Teknisk verksamhet

Den tekniska verksamheten påverkas av stigande priser. Generellt påverkas alla pågående och planerade projekt negativt, med ökade kostnader för inköp, tjänster och entreprenader. Prisökningen på drivmedel påverkar främst driftavdelningen, då verksamheten till stor del är beroende av fordon och entreprenadmaskiner. De avgiftsfinansierade verksamheterna påverkas främst av oroligheterna på finansmarknaden genom stigande räntor. De oförutsägbara kostnadsökningarna för räntor, bränslen, KPI index i avtal, el, material med mera medför en komplex situation som innebär taxehöjningar 2024.

Händelser av väsentlig betydelse

- Nya förtroendevalda i nämnder och styrelser är introducerade, sedan de tillträdde den 1 januari 2023. Under året har också en ny ekonomichef, näringslivschef och kommunchef tillträtt sina uppdrag.
- Under året har Köpings kommunkoncern granskats flitigt av lokalmedia, vilket har påverkat organisationen på olika sätt.
- Den afrikanska svinpesten drabbar tamgrisar och vildsvin. På senare år har sjukdomen spridit sig i Europa och finns nu hos vildsvin i vårt närområde.
- Ökad hotbildsnivå på grund av det förändrade säkerhetsläget.
- Ny lag om kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet.
- Fem strategiska fastighetsförvärv har gjorts under året (Fejna 9, Markområde i Macksta, Volvogården, Tingshuset samt Sjtullen 1:50). I slutet av 2023 köptes Volvogården in och ska anpassas till kommunala verksamheter. Köpet av MEAG-tomten (Sjtullen 1:50) vilken i framtiden är ämnad för industriändamål, kommer dock först krävas både rivning av befintliga byggnader och sanering av marken.
- Arbetet med att upprätta ett markanvisningsavtal för etablering av Köping Hydrogen Park AB vid Sjtullen har inletts. Samhällsbyggnadsförvaltningen i egenskap av markägare och

eventuell framtida granne har skrivit fram yttranden angående Köping Hydrogen Parks AB ansökan om miljö tillstånd till Mark- och miljödomstolen.

- På det miljöstrategiska området har en energiplan för åren 2023–2030 antagits av kommunfullmäktige. För att nå ett hållbart energisystem har Köpings kommunkoncern identifierat fyra utvecklingsområden: hållbar samhällsplanering, ökad andel förnybar och återvunnen energi, effektiv resurs-och energianvändning samt god försörjningstrygghet.
- Projektering samt ansökan om bygglov för etablering av ersättningsmoduler för Nyckelbergsskolan har gjorts under hösten och vintern 2023. Modulerna avses placeras på Scheeleskolans grusplaner. Bygglovet gällande tidigare placering på Himlabacken, överklagades. Beslut om att återkalla prövning i Mark-och miljödomstolen togs tillbaka från kommunen för att kunna fortsätta med processen med placering vid Scheeleskolan.
- Inom ramen för hamnutvecklingsprojektet har ett intensivt arbete pågått med projektering samt avtalsförhandlingar mellan parter gällande nyproduktion och lägesflytt av lossningsledning för ammoniak till Yara AB. Delprojektet är en viktig del i hamnutvecklingsprojektet och kommer efter färdigställande, också att vara en väsentlig post i gällande hyresavtal mellan Köpings kommun och Mälarhamnar AB.
- Under perioden har fastighetsenheten upphandlat och påbörjat entreprenaden för att rusta upp Rådhuset gällande bland annat el, VVS, säkerhetssystem med lås, larm, passage och brandsäkerhet. Projektet innefattar även åtgärdande av kända brister rörande arbetsmiljön inom byggnaden, och kommer också att resultera i en faktisk energieffektivisering på byggnadens energiprestanda.

Övriga händelser under året

- En ny varumärkesplattform för koncernen är framtagen under året.
- En fördjupad trygghetsundersökning är genomförd under året.
- Drivit kampanj för sommarvikarier på vård och omsorg, bland annat genom att annonsera på Google. Under kampanjen arrangerades också ett öppet hus på Forum.
- Drivit kampanj för att rekrytera socialsekreterare. Bland annat gjordes filmer i samarbete med fritidsgården Kuggen.
- Kommunikationsinsats för evenemanget ”Öppen park” där nya parken på Kristinelunds sportfält visades upp. Evenemanget genererade runt 150 besökare.
- Ny chef på Näringslivsavdelningen har rekryterats under våren 2023. Under hösten formades grunden för en omstart i näringslivsarbetet för 2024. En handlingsplan för detta presenterades för representanter för näringslivet innan årsskiftet 2023. Under året har även företagsbesök genomförts för att fånga in önskemål och synpunkter från det lokala näringslivet.
- Under slutet av andra kvartalet inleddes ett centrumutvecklingsprojekt enligt modellen BID, Business Improvement District. Modellen är ett sätt att organisera och formalisera samverkan mellan olika fastighetsägare, andra näringsidkare och offentliga aktörer.

- Under året har flera aktiviteter genomförts i samverkan med VIS. En flytt- och boendestudie har under året genomförts av Kairos Future på uppdrag av VIS.
- För att välkomna och ge nystartade företag en bra start i Köping så har ett riktat arbete med etableringsstöd initierats. Det har genomförts ett antal aktiviteter kopplat till detta till exempel, vykort där vi hälsar nya företag välkomna till Köping, en sida på vår hemsida där tips, stöd och råd finns samt att vi planerar för personliga kontakter för att utvärdera om de behöver ytterligare stöd.
- Tillsammans med Social -och arbetsmarknadsförvaltningen, Kultur och Fritid samt Utbildningsförvaltningen har Näringslivsavdelningen initierat ett arbete för att etablera Jobbcirkus i Köping under 2024.
- Under december startades ett projekt för att utveckla landsbygden. Med hjälp av extern finansiering kommer Näringslivsavdelningen under 2024, tillsammans med civilsamhället i Munktorp, Himmeta och Kolsva arbeta fram ett underlag för en Serviceplan för landsbygden.
- Flera projekt inom naturvård, där kommunen tidigare fått LONA-bidrag, har genomförts under 2023 och kommer att slutredovisas under 2024. Under 2024 fortsätter LONA-projekt med bland annat Vattenplan och våtmark i Sömsta.
- Förberedelser inför brobytet i Sylta, vid odlingslotterna, har inletts. De odlare som inte kommer att kunna använda sin odlingslott under arbetstiden har fått tillfälliga lotter.
- Studiefremjandet anordnade i samarbete med föreningar och Köpings kommun en BioBlitz i Norsa hagar då områdets växt- och djurliv inventerades och det anordnades olika guidade turer och aktiviteter för allmänheten.
- En digitalisering av samhällsbyggnadsförvaltningens och VME:s arkiv av geotekniska utredningar är snart klart. Geotekniska utredningar är viktiga underlag inför exploateringar och anläggningsarbeten.
- Energirådgivning, kommunens samarbetspartner Energikontoret i Mälardalen har under året haft kontakt med rådsökande medborgare samt hållit i utåtriktade aktiviteter. De rådsökande har främst efterfrågat stöd inom solceller, värmepumpar, energieffektivisering samt gällande småhusbidraget.
- Cirka 125 potthål har asfalterats eller på annat sätt underhållits löpande under 2023. De är en minskande trend flera år tillbaka vilket visar på ett bättre asfalterat vägnät inom kommunen.
- Skyltinventering utfördes i början på juni, vilket medförde utbyte av cirka 150 trafikskyltar. Även cirka 150 gatunamnskylltar har bytts ut, främst inom Östanåsområdet.
- Nytt för i år och under hösten är fokus på luftföroreningar efter Glasgatan så kallade PM10. Sand har ersatts med salt på Glasgatan och Otto Hallströmsväg i syfte att minska uppvirvlade damm från sanden.
- I början av 2023 gjordes en större avverkning av granbarkborreskadad skog på Ullvi backar.

- För att uppmärksamma sommarblomstemat, som i år firar tio år, gavs medborgarna i uppgift att rösta på en favorit av tidigare års teman. Sagotemat från år 2017 vann med god marginal och namnet för sommarblomstemat 2023 blev därmed Sagotema 2.0.
- Driftavdelningen har provat med gräsklipparrobotar i parken vid Kråkbacken. Detta är ett led i vår effektiviseringsplan. Robotarna har fungerat väl trots den utmanande gräsklippsäsongen i slutet av sommaren med mycket regn och snabb tillväxt.

Förväntad utveckling

Kommunledningsförvaltningen

Det rådande världsläget och dess effekter på det ekonomiska läget med en hög inflation, stigande räntor och ökade priser på bland annat energi och livsmedel kan komma påverka folkhälsoutvecklingen negativt – framför allt inom de grupper som har ekonomiska svårigheter. De som redan lever under utsatta förhållanden har fått det ännu tuffare och skillnader i påverkan på livsvillkor och levnadsförhållanden riskerar att öka ojämlikheterna i hälsa ännu mer. Dessa utmaningar behöver vi möta tillsammans, och vi behöver samverka både internt över förvaltningsgränserna och externt med andra aktörer som Regionen och näringslivet. Vi behöver få en samlad bild av det folkhälsoarbetet som görs i kommunen. Vi behöver också ett styrdokument för folkhälsofrågorna så vi riktar våra främjande aktiviteter så rätt som möjligt utifrån de behov vi har.

Kompetensförsörjningen är ett av våra viktigaste områden att arbeta vidare med. De svårigheter vi har avseende att rekrytera och behålla personal är något som hela Sverige upplever inom både offentlig och privat sektor. Att arbeta tillitsbaserat med en god arbetsmiljö inklusive utvecklings och utbildningsmöjligheter kommer att vara grundläggande förutsättningar för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Mark och fastighet

Rådande lågkonjunktur och den för många ansträngda ekonomiska situationen väntas medföra att efterfrågan på bostadsmark och verksamhetsmark blir fortsatt låg. Det senaste årets inbromsning kan dock ha skapat ett uppdämt behov vilket kan innebära att en vändning kan komma snabbt när styrräntan väl börjar sjunka igen. Prognoser visar att styrräntan kommer att stabiliseras och eventuellt börja sjunka under 2024. Vår förhoppning är att efterfrågan på mark kan komma att öka under 2024.

Förvaltningsavtalet för drift och skötsel av kommunens fastighetsbestånd (AFF) som trädde i kraft januari 2023, har till stora delar tydliggjort roller och ansvar mellan beställare (kommunen) och leverantören (KBAB). Avtalet väntas öka möjligheten till kontroll att kunna styra insatserna på ett mer effektivt sätt. Den ekonomiska uppföljningen av fastighetsdriften tillgängliggörs tydligare för beställaren.

Förvaltningen ser en fortsatt hög efterfrågan på fastighetsavdelningens tjänster inom kommunen. Förvaltningen ser ett behov av ytterligare kompetens och resurser inom fastighets och energifrågor för att möjliggöra att minska och jobba ifatt underhållsskulden samt förädla fastigheterna vad gäller energibesparingar.

Löpande driftkostnader för fastighetsbeståndet väntas fortsatt belasta ekonomin hårt, framförallt underhålls- och energikostnader. Bedömningen är att kommunen behöver investera i både förnyelse, underhåll och effektiviseringar i beståndet för att kunna hålla de löpande driftkostnaderna inom beslutade ekonomiska ramar i framtiden. Vidare behöver fastighetsbeståndets utformning vara anpassat till de verksamheter som bedrivs i dem.

Det kommer vara stora ekonomiska utmaningar under 2024 vad gäller minskade anslag mot tidigare äskanden för att upprätthålla standarden på kommunens fastigheter. I två tillfälliga modulprojekt har det visat sig att driftmedel för markarbeten, anläggna skolgårdar och anslutningar saknas i förvaltningens budget.

Teknisk verksamhet

Det finns ett växande behov av deponimöjligheter för schaktmassor. Idag används oönskade massor som sluttäckning av gamla deponier. Detta är dock ett användningsområde för massorna som med tiden kommer att försvinna. Arbetet pågår ständigt med att utveckla våra metoder samt öka volymen på återanvändningen av schaktmassor på vårt mellanlager för jord och sten. Detta räcker inte, även i samhällsplaneringen behöver hänsyn tas till att skapa platser för tippning av schaktmassor av lämplig sort.

Vägnätet i Sverige slits allt snabbare. Orsakerna är ökad fordonstrafik, ökad kanalisering av trafik och högre andel tung trafik. En åtgärd som ska underlätta för näringslivet och Köpings kommun är att hänvisa tung trafik till ändamålsenliga gator som är klassade för detta. I och med att kommunen rustar upp djuphamnen utreds möjligheterna att Nya Hamnvägen, Gamla Hamnvägen och Matrosvägen kan trafikeras av fordon med upp till 74 tons bruttovikt. Samordning med ledningsägare kvarstår innan eventuellt beslut om nya föreskrifter kan tas på delegation. Denna åtgärd ska underlätta för näringslivet genom att minska behovet av att ansöka om trafikdispens för trafik till och från Köpings djuphamn. Slitage på kommunens övriga gator kommer att kunna begränsas.

Teknisk verksamhet deltar med representanter i flera utredningar som rör infrastrukturen i och omkring Köpings kommun. Både nu och i framtiden kommer vi lägga mycket resurser på att vara delaktiga i dessa utredningar och påföljande projekt. Flera av utredningarna som pågår nu kommer att påverka först om ett par år. Beroende på hur utredningarna faller ut så kommer dessa att påverka verksamheten i olika hög grad. Exempel på utredningar där teknisk verksamhet deltar är:

- Nya områden för bostäder och näringsverksamhet.
- Renovering av hamnområdet i Köpings hamn.
- Åtgärdsvalsstudie av väg 250 mellan Köping och Kungsör.
- Dragningen av järnvägen genom Köping.
- E18 motorväg mellan Köping och Västerås.
- Gemensamt cykelnät mellan KAK -kommunerna och utbyggnad cykelväg till Munktorp.
- Utredning av solcellspark.
- Nationell grupp för att minska luftföroreningar i tätort.

MÅLUPPFÖLJNING

Uppföljning Grunduppdrag

Fullmäktige har beslutat om tre övergripande mål. Planering och uppföljning av dessa görs utifrån de tre perspektiven; verksamhet, medarbetare och ekonomi. Bedömning av god kvalitet i det utförda grunduppdraget görs utifrån de övergripande målen. Nämndens urval av viktiga kvalitetsfaktorer och dess indikatorer ligger till grund för bedömningen av god kvalitet.

Övergripande mål - Verksamhet

Kommunens verksamheter erbjuder största möjliga kvalitet för givna resurser

Bedömning

Kvalitetsfaktor	Bedömning	Trend
En trygg och trivsamt stadsmiljö		↘
God beredskap för en hög byggtakt		↗
En god bostadsmiljö		-
En hållbar kommun		↘
Vi har god service och ett bra bemötande		→

Indikator/mått	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Bedömning	Trend
En trygg och trivsamt stadsmiljö					
Skötsel av gator och vägar	69%	65%	66%		→
Skötsel av gång- och cykelvägar	80%	74%	73%		→
God beredskap för en hög byggtakt					
Planreserv bostäder (antal bostäder som gamla och nya detaljplaner möjliggör)	357	340	659		↗
Antal kvm ändamålsenlig, byggklar kommunal verksamhetsmark	95 000	88 000	170 000		↗
Antal byggklara lediga kommunala tomter för småhus	42	42	38		↘

Tomtkö	199	183	117	○	-
En god bostadsmiljö					
Kommunen är en bra plats att bo och leva på	89	89	86	◐	↘
En hållbar kommun					
Aktuell Hållbarhets miljöranking av Sveriges kommuner	49	111	169	◑	↘
Vi har god service och ett bra bemötande					
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	76%	78%		◐	↗
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter	23%	19%	15%	◑	↘
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen	36%	32%	30%	◑	↘
Möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra	33%	28%	23%	◑	↘
Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen		69%	77%	◐	↗
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen		81%	84%	◐	↗

Analys kvalitetsfaktorer

Kvalitetsfaktorena och indikatorerna ovan är valda för att indikera om nämndens verksamhet erbjuder största möjliga kvalitet för givna resurser. Utfallet av dessa visar en delvis uppfylld måluppfyllelse.

En relativt stabil nöjdhet över kommunens skötsel av gator och vägar samt gång- och cykelvägar är ett par indikatorer som indikerar att kommunen har en **trygg och trivsamt stadsmiljö**. Förlängning av perioden för sandupptagning och minskade åtgärder av enskilda vägar enligt beslutade besparingsåtgärder kan påverka resultatet negativt. Medborgarna kan uppleva en mindre trivsamt stadsmiljö i och med besparingar.

För kvalitetsfaktorn **god beredskap för en hög byggtakt** går det att se att det finns en planreserv som möjliggör nya byggrätter, både för småhus men även för verksamheter, vilket är viktigt när kommunen är i en expansiv fas.

Att ha en **god bostadsmiljö** är en kvalitetsfaktor. Indikatorn ”Kommunen är en bra plats att bo och leva på”, visar att andelen medborgare som har svarat positivt har minskat.

Aktuell Hållbarhets kommunrankning mäter aktivitet och ambition inom områden som har betydelse för omställningen till ett hållbart samhälle. En **kommuns hållbarhetsarbete** omfattar många frågor, från hur kommunen arbetar systematiskt med hållbarhetsfrågor i skolan till hur kommunen ställer krav vid upphandlingar och hur man främjar ett hållbart näringsliv.

För indikatorn Aktuell Hållbarhets miljöranking av Sveriges kommuner fortsätter den nedåtgående trenden. Undersökningen som indikatorn grundar sig på, har olika hållbarhetsrelaterade frågor varje år. Köpings kommun saknar strategiska dokument inom hållbarhetsområdet t.ex. en plan för hur kommunen ska minska sin klimatpåverkan vilket påverkar placeringen i rankingen. Under första halvåret har en hållbarhetsrapport tagits fram samt en energiplan för kommunen. Bedömningen är dock att ett fortsatt arbete med strategiska dokument behöver fortsätta för att effekt ska visas i indikatorns resultat.

Att ha **god service och ett bra bemötande** är en viktig kvalitetsfaktor för en kommun. Information, påverkansmöjlighet och bemötande är indikatorer som kan följas och jämföras med andra kommuner. Enligt SCB:s mätning av medborgarnas upplevelser minskar andelen som tycker att de har möjlighet till insyn och inflytande samt möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen. Även andelen som tycker att man har möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen har minskat. Däremot har andelen som tycker att man har ett bra bemötande vid kontakt med politiker och tjänstepersoner ökat.

Även indikatorn "Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt)" är ett mått på "God service och gott bemötande". Utfallet för Köpings kommun 2022 visar på en successiv ökning och ligger på en bra nivå jämfört med utfallet för liknande kommuner.

Då några indikatorer saknar värde för 2023 samtidigt som ett aktivt arbete med frågorna sker vid förvaltningen blir helhetsbedömningen att målet för verksamhetsperspektivet är delvis uppfyllt.

Prioriterat område	Bedömning
Digital utveckling	
Investeringsprocessen	
Att bli miljöcertifierade enligt ISO14001	
Nöjda företagare	

Analys prioriterat område

Digital utveckling

Att digitalisera våra stödprocesser är en nödvändighet för att öka kostnadseffektiviteten och höja kvalitet och service i verksamheten. För att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och möta framtidens kompetensförsörjning behöver vi ständigt fortsätta den digitala utvecklingen. Digital utveckling är en viktig förutsättning för att kunna effektivisera våra arbetsprocesser. Digitaliseringsarbete är prioriterat då det minskar administration och dessutom kan ge snabbare hantering mot den vi är till för.

Under året har en hel del aktiviteter bidragit till att effektivisera ett antal administrativa stödprocesser. Tyvärr på grund av besparingar har det upphandlade digitala

introduktionsprogrammet för pre- och onboarding sagts upp men digitaliseringen har fortsatt inom andra HR-områden exempelvis med digitala anställningsavtal och digitala personalarkiv. Även digitala underskrifter har kunnat börja användas inom HR för underskrift av till exempel förhandlingsprotokoll. Dock behöver detta utvecklas ytterligare att omfatta fler möjligheter men till rimligare pris.

Under året har även process och hantering av risk- och internkontroll digitaliserats med Hypergene som stödssystem. Även det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) är implementerat i Hypergene. Digitaliseringen tillsammans med en ny rutin för genomförandet av uppföljningen medför en förbättrad helhetsbild av arbetsmiljöarbetet på olika nivåer i organisationen som stöd i arbetsmiljöansvaret. Ett stort projekt med införande av Budget och prognosmodulen var planerad under året men är pausad i väntan på en teknisk lösning från leverantören som möjliggör en implementering.

Investeringsprocessen

För att kunna tillgodose verksamheternas behov av ändamålsenliga lokaler, säkerställa skicket på befintligt fastighetsbestånd samt kunna hantera finansieringen av de behov av investeringar Köping har behöver vi en väl genomarbetad investeringsprocess. En del i detta är att kartlägga nuläget. Kartläggning av processen påbörjades 2022. Det finns en process med styrgrupp och projektledare. Genom 2-3 workshops har man kartlagt ett nuläge samt lyft frågeställningar att arbeta vidare med. Arbetet återupptas under 2024 och blir en del i den övergripande planeringsprocessen.

Att bli miljöcertifierade enligt ISO14001

VME:s Tekniska verksamhet har stor miljöpåverkan. Därför är det viktigt att bli miljöcertifierade enligt ISO14001. Syftet är att minimera arbetsprocessers negativa påverkan på miljön. Under 2021 har arbetet pågått med att utreda och undersöka förutsättningar för en miljöcertifiering. Under våren 2023 blev bolaget miljöcertifierade. Det är den internationellt accepterade standarden för fastställande av miljöledning. Miljöledning innefattar tekniker och metoder för hur en organisation styr, leder och utvecklar sitt miljöarbete. Bland annat har det genomförts utbildning av personal, översyn av rutiner samt slutförande av miljömål.

Nöjda företagare

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommer i kontakt med många företagare i sitt dagliga arbete. Företagare är en viktig intressentgrupp både för förvaltningen och för kommunen i stort. Företagsamhet bidrar till en levande kommun som blir attraktiv att bosätta sig i. Förvaltningen ser därför att det är viktigt att företagare får en bra upplevelse i kontakt med kommunen och vill därför under 2023 prioritera området.

Under första halvåret har befintliga fastigheter med befintliga hyresgäster och företag varit prioriterade. Arbetet har handlat om att upprätthålla standard i fastigheterna och tillskapa en bra dialog med hyresgästerna och företagarna. Detta arbete kommer att utvecklas fortsatt under hösten till att också innefatta mer proaktivt arbete.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har även intensifierat sitt samarbete med näringslivsavdelningen för att stärka servicen gentemot företagarna. Alla näringsidkare som söker verksamhetsmark, får träffa representanter från förvaltningen tillsammans med näringslivsavdelningen. De erbjuds även LOTS-möten vid behov. LOTS-möten syftar till att stötta och underlätta för företag att etablera sig i kommunen. Prioriterat i hela etableringsprocessen är snabb återkoppling till företagarna.

Övergripande mål - Medarbetare

Vi har engagerade medarbetare som trivs och utvecklas och ett gott ledarskap

Bedömning

Kvalitetsfaktor	Bedömning	Trend
Hållbar arbetsmiljö		⬇

Indikator/mått	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Riktvärde 2023	Bedömning	Trend
Medarbetarengagemang (HME) Ledarskapsindex	81%	88%	78%			⬇
Medarbetarengagemang (HME) Motivationsindex	82%	87%	81%			⬇
Medarbetarengagemang (HME) Styrningsindex	75%	82%	71%			⬇

Analys kvalitetsfaktorer

För medarbetarperspektivet bedöms den goda kvaliteten för hållbar arbetsmiljö genom indikatorerna som mäter hållbart medarbetarengagemang (HME). Dessa indikatorer består av tre områden: motivation, ledarskap och styrning.

För 2023 ligger det totala indexet, för samtliga HME-områden sammantaget, på 77, vilket är en minskning från föregående års index som var 85,1.

Indexet är lägre år 2023 men påvisar ändå en god måluppfyllelse då bra förutsättningar för arbetsmiljön går vid ett index på 75.

För de respektive områdena inom hållbart medarbetarengagemang har samtliga områden lägre index mot föregående år. Områdena motivation och ledarskap påvisar trots lägre index på en god måluppfyllnad då de ligger över 75 i index.

För området styrning, som 2023 har ett index under 75, uppnås inte en god måluppfyllnad.

Analysen är att dialogen om utvecklingsmålen inte genomförts i samma utsträckning under året som tidigare år varav ett lägre index blivit resultatet för området styrning inom HME.

Kommunikation om utvecklingsmålen behöver förbättras under det kommande året för att nå en god måluppfyllelse vid nästa mätning av området styrning.

Prioriterat område	Bedömning
Tillitsbaserat förhållningssätt	

Analys prioriterat område

Processen för att skapa en arbetsmodell pågår. Varumärkesplattform och policys för medarbetarskap, chef- och ledarskap är klara. Policydokument har förändrats och förnyats utifrån ett tillitsbaserat medarbetarskap och ledarskap. Arbetet med tillitsbaserat förhållningssätt fortgår med att bygga strukturer framåt. Arbetsmodellen planeras att implementeras under 2024.

Övergripande mål - Ekonomi

Vi har god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans

Bedömning

Kvalitetsfaktor	Bedömning	Trend
Långsiktigt hållbar ekonomi		

Indikator/mått	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Riktvärde 2023	Bedömning	Trend
(N03102) Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	2,7%	1,4%	0,3%	0,6%		
Nettokostnad fysisk o. teknisk planering, bostadsförbättringar, kr/inv	845	1 042				
Nettokostnad väg- och järnvägsnät, parkering samt parker, kr/inv	2 070	2 528				
Soliditet kommun, (%)	48,8%	46,8%	45,3%			
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun, kr/inv	-67 144	-70 264				

Analys kvalitetsfaktorer

Resultatet för ekonomiperspektivets indikatorer för 2023 beräknas vara tillgängliga under våren, då kommunerna årsredovisningar är beslutade och rapporterade. Analysen bygger därför på 2022 års utfall. De ekonomiska indikatorerna har per automatik ett års eftersläpning. Då kommunens resultat är klart finns 2023 års värde för Årets resultat samt kommunens soliditet.

Kommunens finansiella mål ska säkerställa en långsiktig hållbar ekonomi. Målvärdet på 0,64 procent avviker från rekommendationen där Årets resultat enligt rekommendation bör uppgå till minst 2 procent. Årets utfall visar ett resultat på **0,3 procent**. Utfallet 2022 för likande kommuner visade 4,3 procent medan ovägt medel för samtliga kommuner visade ett utfall på 4,6 procent.

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Årets utfall för Köpings kommun på **45,3** procent visar en sjunkande trend.

Nettokostnaden för kommunens verksamheter per invånare år 2022 visade **70 264** kr och ökar jämfört med tidigare år. Nettokostnaden var högre än liknande kommuner som visade en nettokostnad på 67 944 kr medan ovägt medel för samtliga kommuner visade en nettokostnad på 65 696 kr per invånare.

För teknisk verksamhet kan en långsiktig hållbar ekonomi följas genom att nationellt jämföra kommunens nettokostnad (kr/invånare) för väg- och järnväg, parkering samt parker. Nettokostnaden för 2022 på 2 528 kr per invånare har ökat kraftigt jämfört med tidigare års utfall. Kan jämföras med liknande kommuner med en nettokostnad på 2 064 kr samt med ovägt medel för samtliga kommuner på 1 955 kr.

För Mark och fastighet kan en långsiktig hållbar ekonomi följas genom att nationellt jämföra kommunens nettokostnad (kr/invånare) för fysisk och teknisk planering och bostadsförbättringar. Nettokostnaden år 2022 på **1 042 kr** per invånare i Köping är hög jämfört med liknande kommuner där kostnaden var 650 kr. Ett ovägt medel för samtliga kommuner visade en kostnad på 720 kr per invånare.

Det övergripande målet för perspektivet ekonomi är att ha en god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans. Förutom att de ovan rapporterade indikatorerna visar ett sämre resultat än tidigare år samt sämre jämfört med andra kommuner, visar nämndens verksamheter sammantaget ett underskott på 19,8 mkr. Detta sammantaget gör att målet bedöms som ej uppfyllt.

Prioriterat område	Bedömning
Säkerställd budgetprocess	

Analys prioriterat område

Utifrån identifierade brister i budgetprocess 2023 behöver processen utvecklas och säkerställas inför 2024 med syftet att få en tydlig helhetsbild av både drift och finansiering. En kartläggning av budgetprocessen är påbörjad. En översyn av investeringsprocessen är initierad 2022 och återupptas under 2024. Att ha en långsiktig investeringsplan är nödvändigt i en budgetprocess. I en säkerställd budgetprocess gäller även att ha koll på utvecklingen av pensionskostnader samt en långsiktig investeringsplan för hur kommunen ska kunna finansiera kommande investeringsbehov och pensioner.

Samlad bedömning av måluppfyllelse för de tre övergripande målen

För de tre perspektiven verksamhet, medarbetare och ekonomi bedöms målen i olika grad vara uppfyllda. Bedömningen görs utifrån ett helhetsperspektiv där kvalitetsfaktorerna och indikatorerna ovan vägts in men även andra faktorer inom de tre perspektiven påverkar bedömningen.

Verksamhetsperspektivet: Bedömningen är att verksamheter inom kommunstyrelsens ansvarsområde generellt levererar god kvalitet. Inom verksamhetsperspektivet kännetecknas den goda kvaliteten av bland annat trygg och trivsam stadsmiljö, god beredskap för en hög byggtakt, god bostadsmiljö, hållbar kommun samt med god service och gott bemötande. Valda indikatorer för att följa detta visar att Köpings kommun, jämfört med liknande kommuner och jämfört över tid, generellt håller en god kvalitet.

För årets prioriterade utvecklingsområden har genomförda aktiviteter bidragit till önskad utveckling. Samtliga processer är dock stora och omfattande vilket gör att det är svårt att bedöma en nöjdhetsgrad av måluppfyllelse. Utvecklingsbehovet i de prioriterade områdena kvarstår och blir en fortsatt del i grunduppdraget. Årets satsning med genomförda aktiviteter för att digitalisera stödprocesser och effektivisera handläggning bedöms vara utförda med god måluppfyllelse. Den tekniska verksamheten blev under året miljöcertifierad och måluppfyllelsen bedöms där vara uppfylld.

Den samlade bedömningen av det övergripande målet "Kommunens verksamheter erbjuder största möjliga kvalitet för givna resurser" är därmed delvis uppfyllt.

Medarbetarperspektivet: Inom medarbetarperspektivet bedöms den goda kvaliteten av hållbar arbetsmiljö genom indikatorerna som mäter hållbart medarbetarengagemang (HME), vilka trots lägre index, visar på en fortsatt god måluppfyllelse.

Under året har arbetet med tillit som styrprincip i verksamheterna fortgått. Graden av måluppfyllelse är svårbedömd då tillit som styrprincip för ledar- och medarbetarskap är en förändringsprocess över tid. Styrdokument inom området tillit som reviderats under året är policy för medarbetarskap samt chef/ledarskap. Policyn är ett stöd till verksamheterna i arbetet med det tillitsbaserade förhållningssättet.

Fortsatt arbete inom området kommer att ske i organisationen. Ett arbete om friskfaktorer kommer att påbörjas inom koncernen. Till grund för arbetet ligger SKR:s/Sunt Arbetslivs utbildningsmaterial om friskfaktorer där tillit, delaktighet och påverkan är viktiga faktorer för ett bra ledar- och medarbetarskap.

Ekonomiperspektivet: Inom ekonomiperspektivet bedöms den goda kvaliteten av långsiktig hållbar ekonomi med nationella jämförelsetal, vilka visar att nettokostnaden för kommunens verksamheter per invånare ökar mer än den gör i jämförbara kommuner. Kommunstyrelsens verksamheter visar ett underskott, vilket huvudsakligen avser drift och underhåll av kommunens fastigheter. Detta sammantaget gör att den samlade bedömningen av det övergripande målet "Vi har god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans" bedöms som ej uppfyllt.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Riskhantering

Utifrån en verksamhetsanalys har nämnden analyserat och värderat elva risker, vilka redovisas i nämndens bruttorisklista. Efter genomförd riskvärdering beslutades om vilka risker som ingår i internkontrollplan för hantering och åtgärder.

Internkontrollplanen redovisas uppdelad på nämndens/styrelsens eget åtagande och på gemensamma processer. För 2023 beslutades om att följa upp tre av nämndens egna risker samt kontroll och återrapportering för tre risker för gemensamma processer.

Internkontrollplan

Nämndens/styrelsens egna risker

Granskningsområde	Risk	Beskrivning	Riskvärde (1-16)
Ekonomi- och inköpsprocess	Stora investeringar	Risk för att vi inte har en tydlig process för genomförandet av stora investeringar, vilket medför att vi inte har koll på vilka investeringsbehov vi har och därmed inte kan planera för dom i god tid	12
Ekonomi- och inköpsprocess	Avtalstrohet	Risk att inköp görs från leverantörer som vi inte har avtal med, vilket bl a leder till höga kostnader	16
Kvalitetssäkrad nämndprocess	Dokumenthantering	Risk att vi förlorar information pga dokumenthanteringsplaner inte är uppdaterade och därmed inte följs.	16

Resultat och analys

En översyn av kommunkoncernens investeringsprocess är påbörjad genom att nuvarande process är kartlagd. Ett "skal" till en process är framtagen och presenterad för styrgruppen. Arbetet återupptas under 2024 och blir en del i den övergripande planeringsprocessen.

KPMG har haft uppdraget att granska vår hantering av inköp med inköpskort. Den kortutredningen är klar och visade på behov av förbättringar avseende hur korten används och attester i systemet. Vi saknar kvitton på 5 procent av inköpen och 12 procent av inköpen hade

felaktiga attester. Riktlinje och policy ska uppdateras och förtydligas när vi valt vilken kort typ som ska användas. I korthet innebär förslaget att vi ska ha ett personligt betalningsansvar. (Med några få undantag.) Därefter ska kommunens verksamheter informeras och utbildas i en korrekt hantering.

Arbetet med en kommungemensam mall för dokumenthanteringsplan samt styrdokument för dokumenthanteringen pågår men har försenats på grund av vakanser på kansliavdelningen. Mallarna beräknas vara klara under kvartal 1 2024. Detta för att skapa förutsättningar för nämnder och bolag att uppdatera sina respektive dokument.

Gemensamma processer

Gransknings- område	Risk	Beskrivning	Kontrollmoment	Risk- värde (1-16)
Ekonomi- och inköpsprocess	Stora investeringar	Risk för att vi inte har en tydlig process för genomförandet av stora investeringar, vilket medför att vi inte har koll på vilka investeringsbehov vi har och därmed inte kan planera för dom i god tid	Kontrollera följsamheten i beslutad riktlinje	12
Ekonomi- och inköpsprocess	Avtalstrohet	Risk att inköp görs från leverantörer som vi inte har avtal med, vilket bl a leder till höga kostnader	Kontroll av avtalstrohet. Kontrollera antal inköp från leverantörer som saknar avtal	16
Säkerhet	Allvarlig störning	Risk att verksamheten inte klarar att hantera en allvarlig störning	Kontroll att verksamheten har upprättade kontinuitetsplaner utifrån verksamhetens belysta risker	12

Resultat och analys

För delårsperioden har kontroller genomförts där samtliga nämnder och bolag rapporterat om åtgärder gällande riskerna "Stora investeringar", "Avtalstrohet" samt "Allvarlig störning".

Gällande följsamheten i beslutad Riktlinje för investeringar har verksamheten beskrivit hur de följer upp pågående investeringsprojekt, dvs hur återrapportering och avvikelshantering tillämpas. Utifrån riktlinjen finns det avvikelser avseenden beslut om investeringsbudget på projektnivå. Den är enbart tagen på verksamhetsnivå.

Vidare framgår av riktlinjen att investeringsprojekt ska slutredovisas till respektive nämnd där beslut om genomförande fattats. Kontrollen visar att det finns större avvikelser där slutredovisning av projekt inte skett.

Förslag till åtgärder:

- Att tydliggöra tillämpningsanvisningar till nuvarande Riktlinje för investeringar. Tydliggöra att beviljad investeringsbudget på projektnivå ska särredovisas.
- Se över processen avseende slutredovisning av projekt och ta fram en mall för hur tjänsteskrivelsen ska se ut till nämnd.

Gällande avtalstroheten har kontroll av andelen inköp som följer avtal efterfrågats för inköp bokförda som representation. De verksamheter som rapporterat kontrollen visar en avtalstrohet mellan 27–77 procent. Det innebär att 73–23 procent av inköpen sker utanför avtal. Dessa inköp avser bland annat avtackningsgåvor, jubileumsgåvor, presentkort, frukost och lunch.

Internkontroll har också gjorts vad avser följsamhet i skafferiavtalet. Kommunens skafferiavtal syftar till möjlighet att tillgodose enheters akuta behov av mindre inköp av dagligvaror och livsmedel. Skafferiavtalet avser köp på Ica Nibble, Ica Kolsva samt Ica Maxi. Inköpen under året uppgår till totalt 2,1 Mkr. Bedömningen är att många av inköpen inte överensstämmer med skafferiavtalets syfte. En hel del av enklare förtäring kunde ha beställts via kommunens ramavtal.

Förslag till åtgärder

- Upplys kommunens inköpssamordnare om att det finns ett behov av att handla från leverantörer som erbjuder varor lämpade för avtackning av personal och jubileumsgåva.
- Då avvikelse har noterats vad avser köp av lunch vid bland annat avtackning och möten kan det vara läge att se över kommunens riktlinje för representation.
- Upplys verksamheterna om skafferiavtalets syfte och att verksamheten i stället gör beställningar via ramavtal för särskilda inköp.

Utifrån risken att verksamheten inte klarar att hantera allvarlig störning behöver kontinuitetsplaner för respektive verksamhet upprättas. Kontrollen visar att tre förvaltningar har upprättade kontinuitetsplaner. Två förvaltningar har pågående process medan två förvaltningar ej har påbörjat arbetet.

Betydande tvister

Inga betydande tvister är rapporterade.

EKONOMISK UPPFÖLJNING

Driftredovisning

Verksamhet (mkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall fg år	Avvikelse fg år
Kommunfullmäktige	3,6	3,9	-0,3	3,4	0,3
Kommunstyrelsen	5,5	5,4	0,1	5,2	-0,1
Kommunledningsförvaltningen	87,5	94,4	-6,9	88,9	-2,4
Mark och fastighet	99,5	113,0	-13,5	105,4	-8,1
Teknisk verksamhet	66,9	66,7	0,2	67,0	-4,5
Överförmyndarnämnden	4,2	3,5	0,6	3,6	0,3
Valnämnd	-	-	-	0,6	0,0
Summa	267,2	287,0	-19,8	274,1	-14,5

Kommunfullmäktige redovisar en budgetavvikelse på -0,3 mkr under 2023. Underskottet avser ökning av partistödet från 1,3 mkr till 1,6 mkr.

Kommunledningsförvaltningen redovisade 2022 ett minusresultat om 2,4 mkr. Underskottet berodde delvis på grund av konsultkostnader för fastighetsstrateg om 1,2 mkr och avgångsvederlag motsvarande 1,0 mkr. Övriga negativa avvikelser fanns inom de kommungemensamma kostnaderna för löneadministration, friskvårdsbidrag och företagshälsovård motsvarande 1,9 mkr. Lägre pensionskostnader för Räddningstjänsten Mälardalen på 1,0 mkr, återbetalning från upphandlingssamverkan med Örebro kommun på 0,4 mkr och säkerhetsavdelningens överskott om 1,1 mkr bidrog till att underskottet inte blev större år 2022.

2023 års underskott beror till stor del på grund av en rad olika faktorer. En del är hänförlig till det slutförda arbetet avseende en översyn över oaktiverade anläggningskostnader mellan år 2015 och 2023. Översynen visar att 1,0 mkr inte uppfyller kriterierna för en anläggningstillgång eller kan aktiveras i anskaffningsvärdet för en anläggning. De största kostnaderna avser servicekostnad för kylmaskin isbana utomhus, inköp av möblemang till rådhuset vid olika tillfällen uppgående om 0,5 mkr och implementeringskostnader för Hypergene om 0,4 mkr.

Det innebär att verksamheterna redovisar ett underskott om 5,9 mkr exklusive utrangeringar. Vi har negativa avvikelser till stor del inom området för de kommunövergripande kostnader, kansliavdelningen, personalavdelningen och ekonomiavdelningen. De positiva avvikelserna finns inom området för kommunchef och säkerhetsavdelningen.

De kommunövergripande kostnaderna uppgår totalt till ett underskott om 4,4 mkr med anledning av löneadministrationen som prognostiseras till ett underskott om 0,7 mkr under 2023. Friskvårdsbidraget redovisar ett underskott om 2,5 mkr under 2023 vilket beror på ett högre nyttjande efter avstämningsperioden i december 2022 som landat på 2023 samt ett högt uttag generellt. En större del av underskottet om 0,9 mkr avser ökning av kostnader för vår företagshälsovård med anledning av det arbete som krävs för att få ned sjukskrivningstalen. En annan anledning beror på grund av att kostnader från den nya företagshälsovården inte fördelats ut till övriga förvaltningar avseende exempelvis rehabiliteringskostnader.

Kansliavdelningen prognostiserar ett underskott om 1,8 mkr med anledning av högre kostnader för bostadsanpassningar om 0,5 mkr, konsultkostnader för lokal och fastighetsstrateg samt ökade kostnader för delvis interna postala avgifter, dubbla hyreskostnader för Rådhuset och Glasgatan samt flyttkostnader i samband med byggnation av Rådhuset. Ekonomiavdelningen prognostiserar ett underskott om 0,6 mkr vilket beror på högre personalkostnader för ekonomichef och ekonomiassistent där det funnits ett behov av tillhörande dubbelgång.

Överskott som uppkommit under 2023 är kopplat till de åtgärder som vidtagits för att inte underskottet ska öka mer än vad det gjort. Verksamheterna har som ett led i det hållit vakanser i den mån det gått vilket bidragit till ett överskott om 0,8 mkr. Övriga överskott på 0,5 mkr uppkommer med anledning av bidrag som omförts från balanskontot till driften då dessa projekt är slutförda sedan några år tillbaka. Projekten har kopplingar till riktade statsbidrag för flyktmottagandet år 2015 och 2016. Projekten har kopplingar till riktade statsbidrag för flyktmottagandet år 2015 och 2016. Projekten avsåg kompetensutveckling och mötesplats Nygård som är slutredovisade 2017. Räddningstjänsten redovisar även 0,3 mkr i lägre pensionskostnader vilket genererar ett överskott.

Konsekvensen av 2023 års budget innebär att enheterna behöver arbeta tillsammans för att hitta åtgärder för att ha en budget i balans med anledning av det underskott de kammungemensamma kostnaderna medför främst för lön på konto och företagshälsovård.

Mark och fastighet redovisar ett underskott om 13,5 mkr för 2023. Orsakerna till underskottet beror främst på kostnadsökningar inom drift och underhåll av kommunens fastigheter. Reparation och underhåll av våra fastigheter har genererat ett underskott om 6,8 mkr. Vidare har våra energikostnader och VA en negativ avvikelse om 2,7 mkr på grund av högre priser med anledning av inflationen.

Det fortsatta arbetet med den nya förskolan vid Kristinelund som ersätter Trollsländan har medfört ett underskott om 6,1 mkr för sanering.

Ett pågående arbete har även gjorts på mark och fastighet vad avser översyn över oaktiverade anläggningskostnader. Den pågående översynen visar att 6,7 mkr inte uppfyller kriterierna för en anläggningstillgång eller kan aktiveras i anskaffningsvärdet för en anläggning.

Övriga avvikelse om 1,1 mkr avser löpande drift såsom exempelvis förbrukningsmaterial.

De överskott som uppkommit under perioden avser främst ökade intäkter. Totalt har vi genererat 9,9 mkr mer i jämförelse med budget. Överskotten består av ökade markhyror 1,3 mkr, hamnverksamhetens intäkter 3,3 mkr och statligt bidrag för elstöd om 5,3 mkr.

Teknisk verksamhet redovisar ett positivt resultat om 0,2 mkr, vilket beror på att fordonsadministrationen redovisas i Köpings kommun och inte i VME. I övrigt fakturerar den skattefinansierade verksamheten enligt beslutad budget. Teknisk verksamhet i VME gör ett negativt resultat om -2,1 mkr vilket till stor del beror på grund av ökade kostnader för vinterväghållning.

Åtgärder vid avvikelser

Kommunledningsförvaltningen bär hela kommunens kostnader för löneadministration och friskvårdsbidrag och har under 2023 haft en obalans i ekonomin till följd av dessa avvikelser. Kostnaderna är av sådan karaktär att de inte går att påverka i stor utsträckning och har varit en obalans i budgeten under flera år. De åtgärder som vidtagits har lett till positiva avvikelser inom främst personal och intäkter för översyn av förvaltningens balanskonton. Personalkostnader för

vakanser genererar totalt ett överskott 0,8 mkr och översyn av balanskonton om 0,5 mkr, totalt 1,3 mkr.

Budgeten inom **mark och fastighet** avser till stora delar fastighetsbudgeten som utgör löpande energi- och mediakostnader, som exempelvis el, vatten och värme. Ett arbete för att hålla ned avvikelserna bedrivs med dels energieffektiviseringar för att sträva mot god ekonomisk hushållning. En särskild energigrupp har också skapats över förvaltnings- och bolagsgränser med bakgrund av den senaste tidens eskalerande energiprisutveckling. Syftet är att både identifiera vardagliga åtgärder som att verksamhetens nyttjandemönster av lokaler är rätt kopplat mot faktiska drifttider i lokaler och anläggningar. Verksamheterna har även haft en allmän återhållsamhet vid utbildning, konferenser och handledning samt prioriterat de mest akuta avseende underhåll av våra fastigheter.

Investeringsredovisning

Verksamhet nivå3 (mkr)	Utfall 2023	Omförd budget tidigare år	Omförd budget fg år (2022)	Budget 2023	Total budget	Avvikelse	Utfall 2022
Kommunledningsförvaltningen	3,9	-	7,2	63,8	70,9	67,0	22,5
Mark och fastighet	50,2	-	58,3	112,2	170,5	120,3	16,8
Teknisk verksamhet	93,5	280,6	-64,7	35,0	250,8	157,3	109,2
Summa	147,7	280,6	13,6	198,3	492,2	344,6	148,5

Sammanfattande analys

Kommunledningsförvaltningen har inför 2023 fått 160 mkr i beviljat medel för investeringar, av dessa har totalt 96,2 mkr omfördelats till mark och fastighet enligt tidigare fattade beslut. Totalt har 7,2 mkr omförts till 2023 från tidigare års investeringar.

Avvikelse om 67 mkr berör i huvudsak planerat utrymme om 62,5 mkr då detta inte investerats under innevarande år. Det beror till stor del på att de projekt som samhällsbyggnadsnämnden angett i budgeten för 2023 inte är aktuella eller är redan pågående projekt.

Projektet avseende konstfrusen isbana är slutförd och översyn av investeringskostnader har gjorts. De delar som inte kunde aktiveras har uttrangerats till driften. Beslut om omfördelning har skett från E-arkiv till projekt konstfrusen isbana för att projektets totala kostnader under 2021 - 2023 inte skulle överstiga tilldelad budgetram.

Investeringar för **teknisk verksamhet** utförs av VME för Köpings kommuns räkning.

Den totala avvikelsen för den skattefinansierade verksamheten är 40,3 mkr exklusive hamnprojektet. Inom verksamheten väg- och järnvägsnät, parkering finns den största avvikelsen på 32,6 mkr och beror framför allt på att flera exploateringsprojekt håller på att startas upp.

Verksamheten parker har en positiv avvikelse på 5,6 mkr, vilket till största del beror på att färdigställandet av Östra Kvarnparken utfördes till en lägre kostnad än budgeterat. Fantetorps bollplan intill Fågelvägen är under ombyggnad och kommer färdigställas våren 2024. En ny multisportplan ska byggas och ersätta den befintliga fotbollsplanen.

Större investeringsprojekt

Projekt kommunledningsförvaltningen	Projektid		Resultat innevarande år		Resultat hela projektet			
	Start-år	Planerat slutår	Budget innevarande år	Utfall innevarande år	Budget totalt	Utfall totalt	Återstår av total budget	Prognos avvikelse
Planerat utrymme	2023	2024	62,5	-	62,5	-	62,5	52,5

Kommunledningsförvaltningen har inför 2023 fått 160 mkr i beviljade medel för investeringar, av dessa har totalt 96,2 mkr omfördelats till mark och fastighet enligt tidigare fattade beslut. Totalt återstår 62,5 mkr i planerat utrymme då detta inte investerats under innevarande år. Det beror till stor del av att de projekt som samhällsbyggnadsnämnden angett i budgeten för 2023 inte är aktuella eller är redan pågående projekt. Enbart 10 mkr önskas omfördelas till nästkommande år.

Projekt mark och fastighet	Start-år	Planerat slutår	Budget innevarande år	Utfall innevarande år	Budget totalt	Utfall totalt	Återstår av total budget	Prognos avvikelse
Investeringar lokalförsörjning	2023	2024	13,6	8,5	13,6	8,5	5,0	-
Ny förskola, Kr-lund	2023	2024	54,2	1,4	54,2	1,4	52,8	-
Energieffektiviseringar	2023	2024	6,0	3,6	6,0	3,6	2,4	-
Nyckelbergsskolan nybyggnad	2023	2024	29,5	4,4	29,5	4,4	25,1	-
Rådhuset	2022	2024	19,6	11,7	30,3	13,9	7,9	-
Volvogården Embla 1	2023	2023	8,0	8,0	8,0	8,0	0,0	-
Volvogården matsal och ombyggnation	2023	2024	6,8	0,0	6,8	0,0	6,8	-
Tingshuset Embla 4	2023	2024	10,3	0,0	10,3	0,0	10,3	-
Stark, köp/försäljning fastigheter	2023	2023	4,0	6,9	4,0	6,9	0,0	-2,9
Exploatering	2020	2024	8,0	0,0	8,0	0,0	8,0	-

Investeringar lokalförsörjning avser löpande och uppkomna nödvändiga åtgärder av våra fastigheter under året. De kostnader som uppstått under 2023 på 8,5 mkr avser bland annat renovering av två kylrum på Scheeleskolan, renovering av flera rum på Elundsskolan, målning av fasad på Himmetska skola, byte av tak på Malmahallen och fönsterbyten på förskolan Svalan. Den nya förskolan på Kristinelund som ersätter Trollsländan kom i gång sen höst 2023 och beräknas att bli klar under 2024.

Ett arbete har även bedrivits avseende energieffektiviseringar. Totalt har 3,6 mkr investerats i ventilationsbyte på Malmahallen, reservkraft till Kök på Ullviskola och frysrum på Nibbleskolan.

Under 2023 har vi även påbörjat med nybyggnad, upphandling och projektering av Nyckelbergsskolan. Ärendet om ersättningsmodellerna är överklagat vilket innebär att lokalisering av modulerna medför förseningar i projektet. Den preliminära planen har varit att rivning av nuvarande byggnad ska ske 2024 och att inflyttning i de nya lokalerna sker under 2027.

Projektet avseende en inre total renovering av rådhuset är pågående och beräknas bli klar under 2024.

Under året har vi även förvärvat mark och fastigheter, bland annat Volvogården Embla 1, Tingshuset Embla 4, Macksta 1:27, 1:28 och 1:34.

En ombyggnation av Volvogården kommer även ske under 2024 avseende i huvudsak matsalen för att kunna anpassa och använda den för elever från S:t Olovsskolan tills det finns en permanentlösning.

Projektet avseende exploatering har i dagsläget inte påbörjats. Köping är inne i ett expansivt skede där efterfrågan på mark till småhustomter, flerfamiljshus samt för verksamheter är stort och kraven på utredningar inför detaljplaneläggning har ökat under det senaste året. Då detaljplaneläggning inte kan bokföras redovisningsmässigt har vi inte kunnat nyttja dessa medel.

Projekt teknisk verksamhet	Start- år	Planerat slutår	Budget innevar- ande år	Utfall innevar- ande år	Budget totalt	Utfall totalt	Återstår av total budget	Prognos avvikelse
Hamnen Beslutssteg II	2018	2024	-1,4	8,2	79,0	146,5	-67,5	-67,5
Hamnen Beslutssteg III	2018	2024	11,7	33,9	238,0	260,2	-22,2	-22,2
Hamnen Beslutssteg IV	2020	2024	162,4	13,6	218,1	17,2	200,9	200,9
Stora gatan etapp 1	2022	2024	1,3	3,6	3,0	5,3	-2,3	-2,3

Hamnprojektet fortgår i Köpings hamninlopp och den slutliga muddringen genomfördes under året. Vid efterbesiktning framkom att det fanns skador på pålar efter muddringsarbetena, vilket åtgärdades och besiktigades under hösten. Handlingar för renovering av OFA-anläggningen är påbörjad men byggstart är inte inplanerad än. Under våren och sommaren skedde projektering, bygglovsansökan och upphandling av nytt kontor. Byggnationen pågår och inflyttning är planerad till maj 2024. Vid årets slut kommer 109,2 mkr finnas kvar för att färdigställa projektet.

Stora gatans etapp 1 mellan Karlsdalstorg och Sveavägen har renoverats med ny markbeläggning, stödmur samt nya planteringar. Projektet har överskridit budget med 2,3 mkr framför allt på grund av inflation och längre byggtid än planerat.

REDOVISNING AV SÄRSKILDA UPPDRAG

Redovisning av särskilda uppdrag innevarande år

Uppdrag	Åtterrapporering 2023
Samtliga nämnder uppdras att arbeta med effektiviseringar med 1 % inför 2024 och 2025	Samtliga nämnder har ansvar för att ta fram förslag på effektiviseringar inom sin förvaltning och sina verksamheter. Arbete med att finna besparingar och effektiviseringar pågår intensivt i hela organisationen.
En uppföljning av organisationsförändringen som genomfördes 2018 ska genomföras gällande resultat för kvalitet, ekonomi och samordning.	En uppföljning i sin helhet är ej påbörjad. En uppföljning av de delar som förändrades 2018 och som hör till kommunstyrelsens ansvarsområden kommer dock att göras i samband med den organisationsöversyn som ska göras av kommunstyrelsens förvaltning och verksamhet utifrån beslut Budget 2024. Den kommande översynen/uppföljningen berör kommunledningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och VME. Uppföljning av övriga delar är ännu ej planerad, på grund av resursbrist.
En utvärdering av organisationsförändringen från 2021 Kultur och Fritid (Folkhälsa) ska genomföras gällande resultat för kvalitet, ekonomi och samordning.	Ännu ej påbörjad, då det från och med 1 januari 2024 träder i kraft ytterligare en förändring för denna verksamhet, då kultur- och fritidsförvaltningen tas bort och verksamheten införlivas i utbildningsförvaltningen. Utvärdering kan därför inte påbörjas förrän denna förändring implementerats helt och funnit sina former.
En utredning ska genomföras för att undersöka om landsbygdsskolornas kök kan tillverka och sälja matlådor till äldre i området.	Att sälja matlådor till allmänheten är komplicerat då det kräver en speciell hantering med tydliga lagkrav, maten skall kylas ner på rätt sätt för hållbarhet och säkerhet, det kräver matlådor som kan förslutas med sträckfilm så matlådan inte kontamineras, det kräver etiketter med komplett innehållsförteckning samt bäst före datum. Köket i Himmeta är inte utrustat med den utrustning som behövs för att hantera den typen av tillagning och försäljning av matlådor, vi har idag ett kök i kommunen som kan hantera det och det är Ullviköket därifrån vi idag förser Köping kommuns verksamheter med matlådor vilket även når Himmeta om behovet finns.

	<p>Idag har alltså inte köket i Himmeta rätt förutsättningar att tillaga och sälja matlådor lokalt i Himmeta, och en utökning av resurser för att möjliggöra bedöms inte vara aktuellt utifrån det ekonomiska läget.</p>
<p>Arbete ska ske för att samtliga förskolor i kommunen ska ha likvärdig pedagogisk kompetens.</p>	<p>Likvärdig pedagogisk kompetens behöver inte betyda exakt lika många förskollärare per avdelning, per barn eller per förskola. Om det är ovan som menas med likvärdig pedagogisk kompetens så har vi möjlighet att "flytta" förskollärare mellan olika förskolor då man som förskollärare är anställd i Köpings kommun. När vi gör sådana försök så har vi erfarenhet att förskollärare säger upp sig och söker andra anställningar vilket inte på något vis gynnar den pedagogiska likvärdigheten. Ett arbete gällande likvärdig pedagogisk kompetens har inletts under ledning av skolchef förskola. Under hösten har förskolans ledningsgrupp satt mål för en likvärdig förskola i Köping. Arbetet fortsätter under våren.</p>
<p>En utredning ska genomföras för att undersöka nattomsorgens organisationstillhörighet.</p>	<p>Just nu pågår en inventering i verksamheterna för att kartlägga deras behov. En utmaning finns i att hitta lokalyta som rymmer samorganisation, men frågan undersöks ur flera perspektiv.</p>
<p>Köpings kommun har högre kostnader för utbildning/skolverksamhet än jämförbara kommuner. En redovisning av skillnadernas orsaker ska tas fram.</p>	<p>Senaste uppgifterna gällande kostnader per barn/elev från Kolada (kostnader 2022) visar att Köpings kostnader är lägre än jämförbara kommuners kostnader på både grundskolan och gymnasiet och har varit det i flera år. Kostnad per barn i förskola och elev i förskoleklass är högre i Köping än i jämförbara kommuner och den främsta orsaken till det är att politiken sedan tidigare har valt att prioritera utbildning i de lägre åldrarna i de senaste budgetarna.</p>

Redovisning av särskilda uppdrag före 2023

Uppdrag	Åtterrapporing
<p>2022: Köpings kommun anlitar ett antal konsulter för olika uppdrag. Vi vill under året få en samlad bild över verksamhetsområden och kostnader för inhyrda konsulter för 2020 och 2021.</p>	<p>Konsulter har anlåtats vid vakanta tjänster samt för olika utredningar: Planenheten 2,5 mkr (2020) och 1,2 mkr (2021). Miljöenheten 0,4 mkr (2020) och 0,4 mkr (2021) Byggenheten 2,2 mkr (2020) och 1,6 mkr (2021)</p>
<p>2021: Alla förvaltningar och bolag ska tillsammans forma och genomföra trygghetsskapande idéer och åtgärder som skapar ett långsiktigt värde för kommunens invånare, med barn och unga i fokus. Inte minst vill vi se insatser som bidrar till ökad närvaro, trivsel och förbättrade resultat i skolan.</p>	<p>Genom att samtliga verksamheter rapporterar i Embrace kan vi direkt se trender tillika problem. Genom både operativa insatser såväl som planerade långsiktiga insatser kan vi bemöta problembilden. Operativa exempel är att vi riktar resurser dit de bäst behövs. Strategiska åtgärder kan som vi nu kan redovisa vara kamerabevakning i en skolverksamhet för att återskapa en lugn arbetsmiljö för både personal och elever. Detta arbete sker kontinuerligt och väl strukturerat i stor samverkan både internt men även externt för att fånga upp och ta höjd för det vi inte kan förutse.</p> <p>Genom aktiviteter i samverkansöverenskommelsens handlingsplan medverkar samtliga förvaltningar och bolag till att arbetet kring säkerhet och trygghet och då inte minst för barn, unga och unga vuxna fortlöper i det dagliga arbetet. Ny lagstiftning kommuner mot brott kräver att kommunen numera implementerar arbetet i linje vilket nu är gjort i hela koncernen. Faktiska åtgärder vidtas efter hand och utifrån en faktabaserad analys. Över tid har analyser exempelvis påvisat behov som att stärka skolsäkerheten där nu kriskommunikationssystemet Cosafe har implementerats som en del i arbetet. Kameraanläggningar har installerats i och utanför verksamheter där analysen påvisat ett behov. Allt arbete skall vara faktabaserat och styrkas av behovsanalyser.</p>
<p>2021: Trygghetsvandringar, där allmänheten och polisen bjuds in, ska genomföras på olika platser och minst två gånger årligen.</p>	<p>Trygghetsvandringar genomförs av säkerhetsavdelningen efter behov och av KBAB enligt handlingsplan. Nattvandringar genomförs av SAF enligt årlig planering.</p>
<p>2021: Vi vill se en fortsatt ambition och kreativitet för att tillskapa nya attraktiva bostadsområden runt om i kommunen</p>	<p>Inom ramen för utvecklingsmålet "Vi växer med ansvar" sker arbete med aktiviteten. En av dessa aktiviteter är att se över och implementera samhällsbyggnadsprocessen för att effektivisera och höja kvalitén i exploateringsprojekten. Ett nytt förslag till fördjupad översiktsplan har varit ute på samråd och är på väg mot antagande</p>

	<p>under 2024 och innebär då en uppdatering av ÖP från 2012. När den är antagen kan detta uppdrag anses avslutat.</p>
<p>2020: Ett intensifierat arbete med miljö-och klimatförbättrande insatser, i stort och smått. Till exempel källsortering i förvaltningarna, solceller på fler tak, laddplatser för elbilar, energibesparande åtgärder i fastigheter.</p>	<p>Inom ramen för utvecklingsmålet "Vi växer med ansvar" sker arbete med aktiviteten. Under året har en hållbarhetsrapport presenterats, en utbildning för politiker i Agenda 2030 har arbetats fram samt så har en energiplan utarbetats och beslutats politiskt.</p>
<p>2017: Samordna IT-system. Se över möjligheten att samordna och minska antalet IT-system i kommunen, gärna i samverkan med grannkommuner.</p>	<p>En systemkatalog har upprättats där alla förvaltningar och bolag har sett över sina system och uppdaterat katalogen utifrån det. Rutiner och arbetssätt har setts över för att upphandling och inköp i större grad ska genomföras gemensamt och på helheten där det är möjligt. Att det även fortsättningsvis finns många system beror dels på avtalstider och licenser, men också på att en del äldre system måste behållas för att de används som mellanarkiv i väntan på e-arkiv, och då kan de inte avvecklas.</p>